

Participatie rond het Uitvoeringsprogramma Bentwoud 2024-2029

Verslag brainstorm 2, gehouden op zaterdag 23 maart 2024 in het vergadercentrum van Roest

Aanwezig: 17 participanten en 5 begeleiders.

Centrale vraag van de bijeenkomst:

[Wat wil jij in het Bentwoud doen? Over voorzieningen, evenementen en natuurbelangen.](#)

Frank de Vogel, ambtelijk opdrachtgever Sport en Recreatie bij de provincie Zuid-Holland, heet de deelnemers welkom. Hij constateert dat er een aantal nieuwe gezichten zijn ten opzichte van de eerste bijeenkomst. Het Bentwoud is toe aan volgende fase. Staatsbosbeheer en de provincie hebben op basis van het Ontwikkelperspectief (2022) een concept-Uitvoeringsprogramma 2024-2029 opgesteld. Het bestuurlijk overleg, waarin ook Alphen a/d Rijn, Zoetermeer en Waddinxveen zitting hebben, heeft gevraagd om de volgorde om te draaien. Eerst participatie en dan pas een concepttekst opstellen. Vandaar de brainstorms op basis van basale scenario's. De uitkomsten worden door middel van verslaglegging inzichtelijk gemaakt voor participanten, ambtenaren én bestuurders. Die bestuurders maken vervolgens een afweging en bepalen wat er in het Uitvoeringsprogramma terecht komt. De eerste brainstorm heeft de meerwaarde van de participatie al bewezen. Er komen onverwachte oplossingen op tafel. Dankzij mensen met gebiedskennis en hart voor het Bentwoud. De provincie en Staatsbosbeheer zullen inzichtelijk maken wat er met de suggesties wordt gedaan en waarom dingen wel of niet ten uitvoer worden gebracht. Deze brainstorm gaat het over voorzieningen, evenementen en natuurontwikkeling.

Miriam Guneyli, adviseur bij Staatsbosbeheer, leidt de thematiek van de tweede brainstorm in. De provincie is grondeigenaar van twee derde van het Bentwoud, Staatsbosbeheer van de resterende één derde. Staatsbosbeheer verzorgt, samen met de vrijwilligers, het beheer en onderhoud van het totale Bentwoud. Waar willen we naartoe met het Bentwoud? De basisinrichting voldoet: je kunt in het Bentwoud dingen doen en de natuur beleven. Maar het kan beter. Daar komt bij dat er ontwikkelingen op het Bentwoud afkomen. Het wordt drukker in Zuid-Holland. Steeds meer mensen willen buiten sporten en ontspannen. De druk op het recreatiegebied zal toenemen. Het klimaat verandert. De zomers worden heter en droger. Mensen hebben behoefte aan schaduw en verkoeling. De winters worden natter. Dat is niet goed voor de beplanting en de paden. De noodzaak van waterberging neemt toe. Hoe bereiden we het Bentwoud voor op dit soort opgaven? Het Ontwikkelperspectief doet er uitspraken over, maar hoe vertaal je die door naar de uitvoering? Daarover gaat het Uitvoeringsprogramma 2024-2029. Natuurbelangen lopen als een groene draad door alle thema's heen. Zowel de planfase als de uitvoeringsfase gebeurt in samenspraak met gebruikers, omwonenden, gemeenten en belangenorganisaties.

Wat voor inbreng is welkom? Nieuwe ideeën. Oude ideeën, bijvoorbeeld dingen die in het verleden door bezuinigingen gesneuveld zijn. Het signaleren van koppelkansen en knelpunten. Uit de scenario's en het evenementenkader die zijn toegestuurd, blijkt dat de provincie en Staatsbosbeheer voorwerk hebben gedaan. Tijdens de brainstorm gaat het er

niet om gelijk te krijgen. We hoeven het niet onderling eens te worden. Wel is van belang dat iedereen zijn zegje kan doen en er aandacht is voor alle invalshoeken.

Voorzieningen

Voorbeelden van bestaande functies/voorzieningen in het gebied dat Staatsbosbeheer beheert: wandelen, fietsen, paardrijden, de hond uitlaten, natuur dichtbij halen met de verrekijker, kabouteroutes, een modelvliegclub. De vraag van vandaag is: missen jullie dingen? Wat vinden jullie passend en wenselijk? Het gaat om voorzieningen in brede zin: recreatieve voorzieningen en natuurvoorzieningen; bij dat laatste begrip gaat het om voorzieningen om de natuur beter te beleven (zoals een vogelschermbank) maar ook om voorzieningen waar de natuur zelf van profiteert (zoals een zwaluwwand).

Extra toiletvoorzieningen zijn hard nodig in het Bentwoud. Maar wat zijn goede locaties? De zonering van intensieve en extensieve recreatie biedt aanknopingspunten ('Wat meer rust in het oosten en wat drukker in de Driehoek.') Het ligt voor de hand om bepaalde voorzieningen te concentreren bij parkeerplaatsen. Maar kleinschalige voorzieningen kunnen misschien ook wat verder weg van de parkeerplaatsen en randen.

Uitkomsten van de eerste sessie, die relevant zijn voor nu:

- Kijk naar hulpmiddelen die de recreatieve beleving kunnen versterken.
- Er komt een mountainbike-parcours.
- Heemtuin.
- Picknicken.
- Kijk ook naar de koppelkansen die waterberging biedt.

In het kader van de participatie zijn de volgende wensen van basisschoolleerlingen opgehaald:

- Ravotten in het bos.
- Buiten spelen en sporten (o.a. zwemmen).
- Klimbos.
- Slootjespringen.
- Kabelbaan.
- Uitkijktoren.

Er zijn ook wensen en ideeën van adolescenten gevraagd. De uitkomsten van een enquête moeten nog worden verwerkt.

Vanuit de zaal wordt gevraagd om een herbezinning op de ruimte die geboden wordt om buiten de paden te lopen. Ooit is het begrip 'struinen' geïntroduceerd om de natuurkern beleefbaar te maken. Nu wordt de mogelijkheid om te struinen als uniek kenmerk van het Bentwoud gepromoot, ten koste van de natuur.

Evenementen

Wat is een evenement? De schaalgrootte varieert van klein tot groot. Voorbeelden van kleine evenementen: een bootcamp, een yogaklas en een bruidsreportage. Voorbeelden van grote evenementen: een markt, een concert of een hardloophwedstrijd. Voor elk evenement is toestemming van Staatsbosbeheer nodig. In overleg met de boswachter en een ecooloog wordt gezocht naar maatwerk. Past het evenement? En zo ja: wat is een geschikte tijd en

plaats? Statische evenementen (op één plaats) vergen een andere afweging dan dynamische evenementen (zich verplaatsen door het Bentwoud). De toetsing brengt kosten met zich mee. Participanten vinden dat passend voor commerciële evenementen, maar kostbaar als het om gratis evenementen gaat, die door vrijwilligers worden georganiseerd. De vraag is of er een versimpelde procedure mogelijk is voor een vaste plek, tegen gereduceerd tarief. Een alternatief zouden vouchers zijn, bijvoorbeeld ter beschikking gesteld door de provincie, voor evenementen die men wil stimuleren. Vaak is voor een evenement ook een vergunning van de gemeente nodig. Afwijken van het geldend beleid komt niet vaak voor, vanwege het gelijkheidsbeginsel, maar met onderbouwde argumenten kan hiertoe wel een verzoek worden ingediend bij de grondeigenaren.

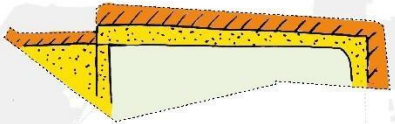
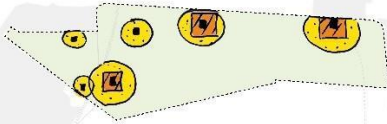
De participanten vragen aandacht voor het onderwerp communicatie. Het Bentwoud is relatief onbekend. De bezoekers bestaan vooral uit jonge ouders met kinderen, naast ouderen. Jongeren zijn ondervertegenwoordigd. Hoe bereik je die? Hoe trek je deze doelgroep? Vragen over positionering en bekendmaking zou je planmatig moeten aanpakken. Dat geldt trouwens ook voor de manier waarop je in de toekomst gebruikers en omwonenden wilt blijven betrekken. Participanten zijn vaak al vele jaren betrokken bij de ontwikkeling van het Bentwoud en zijn trots op wat er bereikt is. Dat moet zo blijven. Volgend jaar bestaat het Bentwoud 25 jaar. Doen we daar iets mee?

Terugkoppeling uit de groepen

Net als tijdens de eerste brainstorm convergeren de uitkomsten van de discussies in de drie groepen en vullen ze elkaar aan. Daarom wordt ook nu gekozen om ze geïntegreerd weer te geven. Een belangrijk aandachtspunt: vergeet niet dat de randen rondom het Bentwoud ook kansen bieden, zoals de Hogeveenseweg bijvoorbeeld. Dat is van belang voor zowel voorzieningen als evenementen.

A. Voorzieningen

Vertrekpunt: twee scenario's voor voorzieningen in de toekomst:

Langs de randen	Rondom de poorten
	
<p>Conform de eerdere zonering worden nieuwe voorzieningen geplaatst langs de rand van het gebied. Daarbij kunnen grotere voorzieningen alleen direct aan de rand geplaatst worden, de kleinere voorzieningen in de zone daarbinnen. Er mag hier alleen van worden afgeweken door het toevoegen van natuurbelevingspunten in de kern. De Driehoek in het Bentwoud wordt hierbij ook gezien als langs de rand van het gebied.</p>	<p>Een andere variant voor het toevoegen van voorzieningen in het Bentwoud is dat dit alleen is toegestaan wanneer deze direct zijn verbonden met een parkeerplaats. Hier wordt dus een striktere spelregel gehanteerd dan de eerste optie. De randen tussen de parkeerplaatsen blijven vrij van voorzieningen. In de eerste 200 meter binnen de parkeerplaatsen mogen de grote voorzieningen worden geplaatst, de kleine voorzieningen kunnen verder van de parkeerplaatsen worden gerealiseerd maar wel binnen een cirkel van 500 meter.</p>

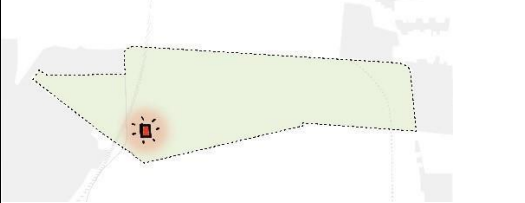
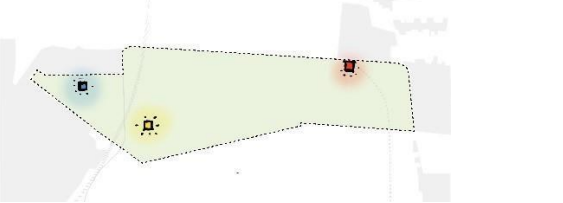
Suggesties uit de groepen:

- Zorg voor een goede balans tussen recreatieve voorzieningen en natuurvoorzieningen. De natuur zelf is de grootste voorziening van het Bentwoud. Die moeten we koesteren.
- Maak specifieke voorzieningen voor de natuur, zoals amfibieënpoelen en zwaluwwanden.
- De Bentpoort is een mooie ontwikkeling met goede ondernemers. Een voorbeeld van een voorziening die aan de rand van het Bentwoud ligt, maar net erbuiten. Van het restaurant met zaalverhuur zal een geweldige aantrekkingskracht uitgaan. Er komen goede parkeervoorzieningen. Het liefst heb je dat mensen op de fiets komen. Zorg dat de fietsparkeervoorzieningen ook op niveau zijn.
- Concentreer extra voorzieningen rond de Bentpoort. Betrek daar ook het Landgoed van Zeeman bij. Hier is plek voor een heemtuin.
- Heroverweeg het getekende recreatie-concentratiepunt Oost op 2 kilometer afstand van de Bentpoort. Het is overbodig. Er zijn daar al restaurants.
- Er zijn weinig openbare wc's. Overall in het gebied liggen menselijke uitwerpselen. Alsof dat nog niet vervelend genoeg is, eten honden ze ook nog eens op. Geschikte plekken zijn: bij de parkeerplaatsen en bij de voetbalverenigingen; misschien is er een deal te sluiten met die laatste.
- Meer bomen, diversere bomen. Het Bentwoud is nu vaak monotoon en aangeharkt. Het liefst kijk je uit op monumentale bomen, dat is op korte termijn lastig, maar op lange termijn goed denkbaar. Je wilt in een natuurlijker bos rondopen. Minder strak, kronkeliger, met ruimte voor bloemweiden tussendoor om insecten en vlinders aan te trekken.
- Zet borden neer met QR-codes. Veel jongeren zijn niet in staat om een vink van een koolmees te onderscheiden. Welke vogels zie je hier? Laat het geluid van de vogels horen. Welke vlindersoorten zie je hier? Welke bijen en hommels zijn er te zien? Mensen denken vaak dat er maar 1 soort bijen en hommels zijn. Toen het Bentwoud begon 30 soorten wilde bijen, nu 61. Vooral dankzij verschralingstechnieken. Dat soort ecologische successen wil je delen. Zet vooral geen bijenkasten neer, die concurreren met de wilde bijen.
- In het westelijk deel (dus niet in de extensieve zone) is ruimte voor meer sportvoorzieningen. Denk aan een trapveldje in de Driehoek. Denk ook aan een trimbaan met buitenfitness. Fijn voor volwassenen én de jeugd. Duurzaam, geen stalen constructies, maar wel vandalismebestendig. Ergens bij de golfbaan, dat past bij het sportieve karakter van dit deel van het Bentwoud. Dingen waar je aan kunt hangen. Verder werden een waterspeeltuin voor kinderen en een jeu de boules-baan genoemd.
- In het oostelijk deel is ruimte voor een voedselbos. Gerund door vrijwilligers. Het natuureducatieve aspect komt hier terug. Goed voor de sociale cohesie.
- Een uitkijktoren zet je het liefst op een plaats waar veel natuur te beleven is. Dat geldt ook voor een vogelkijkscherm.
- Maak een parcours voor wielrenners, zodat ze zonder obstakels hun rondjes kunnen rijden. Dat vraagt om een betere aansluiting tussen fietspaden en doorsteken. Vermijd confrontaties met langzamere verkeersdeelnemers.
- Voor wandelaars zijn er nu routes, maar die worden niet duidelijk aangegeven. Zorg voor duidelijke borden met de routes erop. Markeer ze duidelijker met gekleurde paaltjes in het veld. Bijvoorbeeld: rood voor 5 km, blauw voor 10 km en groen voor 15 km. Dat mogen routes binnen het Bentwoud zijn, maar ook doorlopende routes naar aantrekkelijke gebieden in de omgeving. Overweeg thematische wandelroutes, zoals een kunstroute.

- Houd rekening met minder validen. Het is goed als (sommige) paden en andere voorzieningen ook op hen afgestemd zijn.
- Ga in gesprek met de NS over een officiële NS-wandeling. Bijvoorbeeld vanaf station Boskoop via het Bentwoud naar Zoetermeer (en dan via RandstadRail naar Den Haag).
- Er staan bankjes in het Bentwoud, maar niet altijd op de handigste plekken. Overweeg picknickbanken.
- Geen extra verlichting. Het is niet nodig en heel slecht voor de natuur. Een fietspad met kleine lage lampjes werkt prima voor de doorgaande routes. Geen verlichting bij wandelpaden. Het is niet de bedoeling om midden in de nacht in het Bentwoud rond te hangen.
- Zorg voor waterberging in de vorm van natuurlijke vijvers, meanderende geultjes en oeverbeplanting. Het is een oplossing voor natte winters, maar ook voor droge zomers.
- Maak een zwemvijver waar honden niet in mogen. Het zal nog wel een klus worden om ervoor te zorgen dat mensen niet ziek worden van zo'n voorziening (aandacht dus voor de zwemwaterkwaliteit).

B. Evenementen

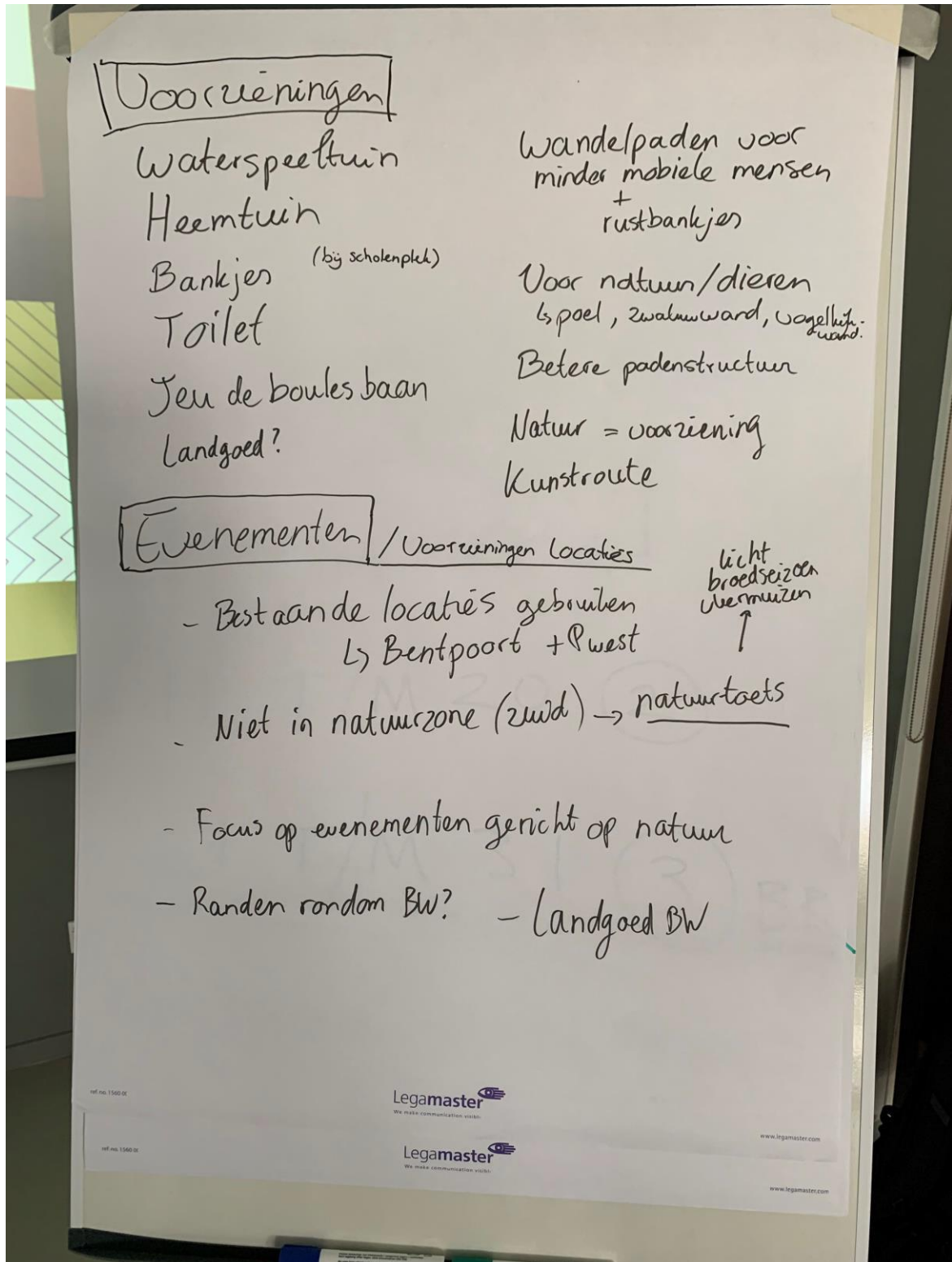
Vertrekpunt: twee scenario's voor evenementen in de toekomst:

Concentreren	Verdelen
	
<p>De parkeerplaats Bentwoud-West wordt als enige evenementenlocatie in het Bentwoud aangewezen. De naastgelegen open percelen naast de parkeerplaats bieden ruim 1 hectare voor een evenement. Dit betekent dat er hier ook middelgrote evenementen georganiseerd kunnen worden (tot 500 bezoekers). De locatie is op afstand van de woonkernen en biedt daarom ruimte voor deze grootte van een evenement.</p>	<p>De andere variant is het verdelen van de mogelijkheden van de evenementen met daarbij per locatie een eigen richtlijn. Dat resulteert in een onderscheid in type en toegestane grootte van het evenement. Middelgrote evenementen zijn daarbij toegestaan bij parkeerplaats west. Kleinschalige evenementen zijn alleen toegestaan op twee andere plekken in het Bentwoud, één in de Driehoek en één in de oostelijke hoek.</p>

Suggesties uit de groepen:

- Concentreer evenementen in het westelijk deel: de Driehoek, bij de parkeerplaats West of bij de Bentpoort.
- Breng natuur en recreatie beter in evenwicht. Evenementen moeten een link hebben met Bentwoud, de natuur of lokale producten. Natuureducatie is prima. Of een markt met natuurproducten.
- Houd rekening met zaken als het broedseizoen, lichtvervuiling en vleermuizenroutes. Kortom, doe een natuurtoets.
- Betrek mensen bij het Bentwoud en de verbazingwekkende ecologie die er te vinden is.
- Plaats evenementen zo veel mogelijk in de buurt van de parkeerplaatsen.

- Geen festivals met versterkte muziek. Dat is heel slecht voor de natuur. Vogels zijn weken van slag. Een (akoestisch) harmonieorkest of een klassiek concert kan wel. Er zijn tal van mogelijkheden voor versterkte festivals in de omgeving: Noord Aa, Alphen aan de Rijn, Zoetermeer, Gouda, Boskoop.

- Geen festivals met versterkte Muziek
- Evenementen bij Parkeer-voorzieningen plaatsen
- MEER BOMEN
- NATUURLIJKE BOS - biodivers
- MEER BLOEMEN om bijen / VLINDEKS AAN TREKKEN LW COMBI MET NATUUREDUCATIE
- Ent. TRIMBAAN voor jeugd / twintigers
- WIELRENERS ATGEZETE ROUTE, BETER AANSLUITING FIETSPAD
- WC'S bij PARKEERPLAATSEN
VOETBAC VERENIGING
- Uitgeette wandelROUTES VAN
Eerst naar west ent. NS betrekken
- GEEN EXTRA voor VERLICHTING
- WATERBERGING voor zomer
(JUCK?) - ~~ME~~ MEANDER / NATUURLIJK.

Voorzieningen

- Bentpoort → ook voorzieningen → magneet
broekers, parkeren (dus, geen reis Cost)
- West (Sportvoorzieningen) trapveldje, maar
er zijn al bestaande sportvoorzieningen.
- Vaedselbas (met vrijwilligers).
Le sociaal, recreatief, educatief.
- Openbare sport/trim voorziening (naast de
routes) (verspreid, niet perse driehoek).
- rondom de poorten (scenario).

Evenementen

- uitkijktoren (trekker,
- West goed idee.
- Niet groot schalig (klein tot middel, tot
500 pers.) → Bijdrage?? ^{→ vouchers} deel kosten wel
vergoed. bij entree. (door vrijwilligers).
- let op bereikbaarheid → lieft met fiets /
leperd. - let op geluidsniveau.

Natuurbelangen - 25 jaar Bentwoud!

- link met je activiteiten → graag conc en menen
evenementen (West).
- goed rekening houden met het breedseizoen
- aandacht natuur
- combi recreatie / natuur
- (Beswachter) Ecologie tong.